

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI HATÓSÁGOK
29. CIKK ALAPJÁN MŰKÖDŐ MUNKACSOPORTJÁNAK
KÖZÖS NYILATKOZATA

Mindennapi életünk egyre jelentősebb mértékben digitalizálódik. Kevesebb, mint egy évtized alatt a munka, a gazdasági tevékenység és a magánélet is fokozatosan áttevődött a digitális környezetbe. Ez a fejlődés számtalan új lehetőséget kínál és olyan különleges újító használati tárgyak és szolgáltatások fejlesztését tette lehetővé, amelyekre nem csak egyéni, de közösségi szinten is jelentős az igény. Ennek a digitális világnak a személyes adatok képezik az egyik alapvető építőelemét.

A digitális környezet működése nagyban olyan összetett információs rendszerekre támaszkodik, amelyeket magánvállalkozások üzemeltetnek saját céljaiknak megfelelően. Ezek a jogalanyok nagy mennyiségű személyes adatot gyűjtenek, tárolnak, később feldolgoznak, majd meg is osztanak az érintettek és bármilyen külső ellenőrző szerv megfelelő felügyelete nélkül. Ezen felül, ahogy a „Snowden nyilatkozat” alapján is tudjuk, kormányzati szervek és titkosszolgálatok hozzáférhetnek ezekhez az adatbázisokhoz leginkább nemzetbiztonsági célokból.

Az ilyen hozzáférések módszerei és tömeges volta az egész világon sokkolta a közvéleményt. Ennek megfelelően felmerült a kérdés, hogy hogyan lehetne helyreállítani a bizalmat a nemzeti és külföldi kormányzatok, valamint a nemzetbiztonsági és hírszerző szolgálatokkal szemben, továbbá hogyan kellene szabályozni a hozzáférést az óriási mennyiségben rendelkezésre álló személyes adatokat tartalmazó adatbázisok tömegéhez. Milyen keretrendszert lehetne létrehozni, amely lehetővé teszi a vállalkozások és más fontos gazdasági szereplők részére a fejlődést és az olyan szolgáltatások nyújtását, amely megfelel a fogyasztók és a köz elvárásainak, amellet, hogy biztosítja a nemzetbiztonsági szolgálatok részére is feladataik ellátását a törvényeknek megfelelően és a mindent megfigyelő és lehallgató rendőrállam kiépülése nélkül?

Tekintettel a közös történelmi és kulturális alapokra, Európának ki kell nyilvánítania a véleményét az alapvető emberi jogok, így a magánszféra és a személyes adatok védelme érdekében, de a fejlődés akadályozása nélkül és tekintettel a társadalmi biztonság erősítésére. A fentiekben kifejtettek tekintettel a független 29. Cikk Alapján Működő Európai Adatvédelmi Hatóságok Munkacsoportja a következő főbb javaslatokat fogalmazza meg ennek a globális kihívásnak a kezelése érdekében.

A 29. Cikk Alapján Működő Munkacsoport 2014. november 25-i ülésén elfogadta ezért az alábbi nyilatkozatot:

[Európai értékek]

1. **A személyes adatok védelme alapvető emberi jog.** Személyes adat (beleérve a metaadatot is) nem kezelhető pusztán adásvétel tárgyaként, árucikként, vagy közjóként.
2. **A személyes adatok védelméhez fűződő jognak egyensúlyban kell állnia a többi olyan alapvető joggal,** mint a diszkrimináció tilalma, vagy a szólás- és önkifejezés szabadsága, amelyek egyenrangú értékek a demokratikus társadalomban. Ezeknek egyensúlyban kell állniuk a biztonsághoz fűződő szükségletekkel is.
3. **A technológiai fejlődésnek meg kell maradnia az ember szolgálatában.** A tény, hogy valami technológiai szinten kivitelezhető és az ahhoz kapcsolódó adatfeldolgozás új használható fejlesztéseket és szolgáltatásokat eredményezhet, nem feltétlenül jelenti, hogy az szociális értelemben elfogadható, etikus és törvényes.
4. **A digitális gazdaság által kínált termékek és szolgáltatásokban való bizalom** nagyban függ attól, hogyan felelnek meg a gazdasági szereplők az adatvédelmi előírásoknak. Ez a megfelelés a digitális gazdaságban a legfőbb versenyképességi tényezőként értékelhető, mivel

biztosítja a fenntartható fejlődést, a fogyasztóknak és az iparnak kölcsönösen nyújtott előnyök mellett.

5. **A társadalmi tudatosság és egyéni felhatalmazás** megerősítésére van szükség a polgárok részéről a köz- és magánszféra általi megfigyelésnek való kitettség visszaszorítása érdekében.

[Megfigyelés biztonsági célokból]

6. **Az egyének titkos, tömeges és válogatás nélküli megfigyelése**, akár valamely Európai Unió tagállami, vagy harmadik országbeli kormányzati szerv, akár valamely magánszektorbeli szereplő részéről történik, az EU Alapító Szerződése és a hatályos jogszabályok alapján is törvénytörő és etikátlan.
7. **A személyes adatok biztonsági célokból történő korlátlan és tömeges megtartása, tárolása nem fogadható el a demokratikus társadalomban.** Az illetékes nemzeti hatóságok általi tárolásnak, hozzáférésnek és használatnak a szigorúan szükséges olyan mértékre kell korlátozódnia, ami még összeegyeztethető a demokratikus társadalom igényeivel és megfelel a hatékony anyagi és eljárási garanciáknak.
8. **A megfigyelési tevékenységek során történő személyes adatkezelésnek** csak a törvények által nyújtott keretek között szabad megvalósulnia, összhangban az Európai Alapjogi Charta 8. cikkével. Ezek a garanciák tartalmazzák a független és hatékony felügyelet követelményét, amelybe az Adatvédelmi Hatóságokat is be kell vonni a hatáskörük mértékéig.
9. Főszabályként egy nem EU-s tagállam állami hatóságának nem szabad korlátlan és közvetlen hozzáféréssel rendelkeznie **az egyének Uniós joghatóság alatt feldolgozott személyes adataihoz**, függetlenül a hozzáférési lehetőség feltételeitől és az adatok tárolásának helyétől. A joghatósági összeütközéseket meghatározott garanciák megléte mellett lehet csak orvosolni. Ez lehet például egy előzetes Uniós hatósági jóváhagyás, vagy nemzetközi jogségykérelem egyezmény megkötése, amely kellően szabályozza a hozzáférési jogosultságokat a külföldi hatóságok részére olyan adatokhoz, amelyek az Unióból kerülnek továbbításra, vagy az Unióban kerülnek tárolásra. Az adatkérésekre vonatkozó külföldi megkereséseket nem szabad közvetlenül az EU joghatóság alatt működő szolgáltatóknak, cégeknek megküldeni.
10. **Az Európai jogban nem találhatóak olyan magánszemélyekre, illetve cégek részére szóló előírások**, amelyek célja az lenne, hogy harmadik országbeli hatóságok részére szóló nemzetközi adattovábbításhoz szolgáltassanak jogalapot tömeges és válogatás nélküli megfigyelések foganatosítása céljából (beleértve a Safe Harbort, valamint a társaságokra és szerződésekre vonatkozó szabályokat).
11. Amennyiben cégek, vagy közintézmények tömegesen gyűjtenek olyan adatokat, amelyek rendkívül pontos információkkal rendelkeznek az érintett egyének magánéletéről, akkor úgy kell megszervezniük az ilyen adatok tárolását, hogy egy független hatóság eredményesen tudja ellenőrizni az adatvédelmi előírásoknak való megfelelést. **A releváns adatok az Unió területén történő tárolása** hatékony módszernek számít az ilyen ellenőrzés megkönnyítése céljából.

[Európai jogszabályi környezet]

12. **Az Uniós adatvédelmi csomag elfogadására előreláthatóan 2015-ben kerül sor.** Amellett, hogy az hozzájárul az európai digitális piac egységesítéséhez, biztosítja az egyének magas fokú védelmét is, az Uniós értékeknek és az alapvető jogoknak való megfeleléssel összhangban.

13. A személyes adatok védelmét biztosító európai szintű szabályozást nem ronthatja le se egészében, se részleteiben semmilyen **kétoldalú, illetve többoldalú nemzetközi megállapodás**, beleértve a harmadik országokkal való, áruk vagy szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodásokat.
14. Az Unió adatvédelmi szabályok célja, hogy garantálják a politikai, szociális és gazdasági szabadságot az Unióban, valamint kijelöljék azokat az eseteket, ahol az Unió jogot kell alkalmazni. Az előírásaikra úgy kell tekinteni, mint amelyeknek **nemzetközi kötelező ereje van a nemzetközi köz- és magánjog szempontjából**. Harmadik országok belső joga és nemzetközi szerződések sem írhatják felül azt, továbbá nem rontható le az egyéb szerződések megkötése útján sem.
15. Az adatvédelem garantálásában, a technika fejlődésének elősegítésében és megfigyelési módszerek alkalmazásában való megfelelő egyensúlyok megtalálása **nem építi újra az Unió belső határait és nem is zárja be Európa kapuit** a külföldi együttműködések előtt. Tiszteletben kell tartani a magas szintű védelmet, amely az európai adatvédelem örökségéből fakad, beleértve a 108-as Európa Tanácsi Egyezményt és az Unió adatvédelmi szabályokat.

[Következő lépések]

16. A Munkacsoport várja a nyilatkozattal kapcsolatos **megjegyzéseket** valamennyi érdekelt fél részéről, akár a köz- akár a magánszférából. A hozzászólásokat az erre a célra fenntartott <http://europeanadatagovernance-forum.com> honlapon keresztül lehet elküldeni. A Munkacsoport ezeket a megjegyzéseket a 2015 évi tevékenysége folyamán fogja figyelembe venni.